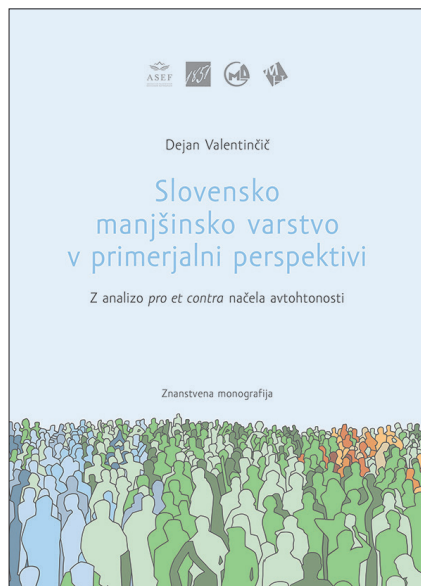

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

— Prva slovenska založba —

DEJAN VALENTINČIČ: SLOVENSKO MANJŠINSKO VARSTVO V PRIMERJALNI PERSPEKTIVI

Podatki o knjigi:

- Naslov: Slovensko manjšinsko varstvo v primerjalni perspektivi
- Podnaslov: Z analizo *pro et contra* načela avtohtonosti
- Avtor: dr. Dejan Valentinčič
- Predgovor: dr. Ernest Petrič in dr. Angelika Mlinar
- Recenzenti: dr. Igor Kaučič, dr. Matevž Tomšič in dr. Gregor Jenuš
- Urednik: dr. Jernej Kusterle
- Format: 165 mm x 235 mm
- Vezava: mehka z zavihi
- Število strani: 348
- ISBN: 978-961-278-685-4 (Celjska Mohorjeva družba)
- Cena: 32,50 €
- Sozaložniki: Inštitut ASEF za izobraževanje in raziskovanje, Celjska Mohorjeva družba, Goriška Mohorjeva družba, Celovška Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2024

Kontakt

Uredništvo
T 03 426 48 00
urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Enake stvari enako in različne različno

Monografija prinaša podroben pregled zgodovine in sedanjega stanja na področju varstva manjšin v Sloveniji, tako v teoriji kot v praksi, tematika pa je nato postavljena še v primerjalni kontekst. Posebna pozornost je posvečena položaju Slovencev v zamejstvu ter načinom, kako države Zahodnega Balkana podeljujejo manjšinske pravice. Sledi še oris dobrih in slabih praks manjšinskega varstva širom po Evropi. Rdeča nit je vprašanje ustreznosti avtohtonosti kot kriterija za posebne manjšinske pravice.

»Monografija dr. Valentinčiča sodi v okvir prizadevanj številnih slovenskih mislecev, ki so že od prve polovice prejšnjega stoletja do današnjih dni z raziskovalnim delom in znanstveno relevantnimi objavami doma in v tujini prispevali k prizadevanjem za ohranitev obstoja in pravic slovenskega naroda povsod tam, kjer Slovenci avtohtono, skozi številne generacije živimo in ohranjamo lastno jezikovno, etnično, kulturno samobitnost, našo skupno narodno identiteto in so jih, kjer so bili naši predniki del teh družbenih okolij, tudi oblikovali ali sooblikovali. Besedilo, ki ga imamo pred seboj, predstavlja temeljno delo nove generacije slovenskih raziskovalcev.«

Dr. Ernest Petrič

»Monografija dr. Dejana Valentinčiča je zelo kvalitetno napisano delo in bo zagotovo zelo koristno branje za vsakogar, ki se iskreno zanima za manjšinska vprašanja in verjame [...], da je pravice manjšin potrebno obravnavati v skladu z načelom pravičnosti – enake stvari enako in različne različno.«

Dr. Angelika Mlinar

O avtorju

Doc. dr. Dejan Valentinčič (1987) je primarno zaposlen kot pravnik na sodišču, dodatno pa še kot vodja Centra za

družboslovno raziskovanje pri Ameriško slovenski izobraževalni fundaciji ASEF in prodekan Fakultete za slovenske in mednarodne študije Nove univerze. Pred tem je bil med marcem 2020 in junijem 2022 državni sekretar na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Na Fakulteti za uporabne družbene študije je habilitiran kot docent za področje politologije, na Evropski pravni fakulteti in Fakulteti za državne in evropske študije pa kot docent za področje ustavnega prava in človekovih pravic. Osrednja področja njegovega raziskovalnega, pedagoškega in publicističnega dela so manjšinsko pravo in politike, migracijsko pravo in politike, položaj Slovencev v zamejstvu in po svetu ter manjšin v Sloveniji, sodobni migracijski tokovi, kroženje možganov in medetnična integracija.

Odlomki iz knjige

Pri sprehodu skozi navedene vidike manjšinske problematike poskušam odgovoriti na naslednja raziskovalna vprašanja: Ali še drži, da je stopnja pravic, ki jih Slovenija podeljuje italijanski in madžarski narodni skupnosti v samem evropskem vrhu? Ali gre pri obravnavi Romov, ki imajo drugačen status, za njihovo diskriminacijo ali je razlikovanje upravičeno? Ali drži, da Slovenija etničnim skupnostim na svojem ozemlju, ki niso poimensko ustavno priznane, podeljuje nizko stopnjo pravic, nižjo, kot jo takim skupinam podeljujejo druge evropske države? Ali evropske države danes še večinsko razlikujejo med avtohtonimi/zgodovinskimi/tradicionalnimi manjšinami in skupnostmi, ki so nastale kot posledica sodobnejših migracijskih procesov, ali njihov status izenakačujejo? Kakšno vlogo pri varovanju manjšin igrajo mednarodni nadzorni mehanizmi ter kakšni so njihovi rezultati? Kakšne so ugotovitve terenske raziskave na območju Mestne občine Nova Gorica, ali respondenti podpirajo morebitno spremembo modela manjšinskega varstva in priznanje dodatnih manjšin?

(Str. 12)

Še bolj kot ugotovitev, da zaščito italijanske in madžarske narodne skupnosti lahko označimo ne le za dobro, ampak za »z naskokom« nadpovprečno, bi utegnila bralca presenetiti ugotovitev, da Slovenija nadpovprečno dobro skrbi tudi za manjšinske skupnosti, ki nimajo uradnega manjšinskega statusa ter v predpisih niso poimensko priznane. /.../ Zagovorniki sprememb manjšinskega varstva v Sloveniji pogosto kot argument navajajo tudi, da kriterij avtohtonosti, ki ga Slovenija uporablja, ni upravičen in bi ga bilo potrebno odpraviti ali bi bilo potrebno avtohtonost drugače razumeti. V mono-grafiji smo se lotili tudi analize *pro et contra* načela avtohtonosti in ugotovili, da je to brez dvoma še vedno prevladujoči element manjšinskega varstva v primerjalni praksi. Res je, da ne gre vedno za točno to poimenovanje, v pravnih predpisih je celo redkost, a podeljevanje manjšinskega statusa avtohtonim/zgodovinskim/tradicionalnim narodnim skupnostim, ki so na nekem območju dolgotrajno prebivale, in ne sodobnim migrantskih skupnostim, je dejstvo. Pri tem pa ne gre za izločevalni kriterij, ampak preprosto dejstvo, da so si avtohtone (v polnopomenskem pomenu besede, ne le časovna dolžina, ampak tudi tip naselitve) in sodobne (post)migrantske skupnosti med seboj po temeljnih značilnostih zelo različne in so zato različne tudi njihove potrebe. Avtohtonost tako lahko označimo nič manj kot za *conditio sine qua non*, torej nujni pogoj iskrenega in učinkovitega manjšinskega varstva.

(Str. 303-305)